

ZPRÁVA O ČINNOSTI VLASTIVĚDNÉHO SPOLKU ČESKOLIPSKA ZA ROK 2024

REPORT ON ACTIVITIES OF THE SOCIETY OF HOMELAND STUDIES IN ČESKÁ LÍPA DISTRICT IN 2024

Michal Panáček

*Vlastivědný spolek Českolipska, Česká Lípa, Střelnice 3035, 470 01 Česká Lípa;
mpanacek@yahoo.com*

Publikační činnost

Kartounky v České Lípě v 18. až 20. století

Na konci roku 2023 byla vydána nákladem Vlastivědného spolku Českolipska a Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě kniha *Kartounky v České Lípě v 18. až 20. století*. Reprezentativní publikace historika Jaroslava Panáčka je komplexním zpracováním historie potiskování textilu a činnosti jednotlivých kartounek i jejich majitelů v České Lípě od sklonku 18. do první poloviny 20. století.

Publikace o historii českolipských kartounek získala ocenění v letošním, sedmém, ročníku soutěže *Kniha roku Libereckého kraje*. Slavnostní vyhlášení se uskutečnilo ve středu 22. května 2024 od 15 hodin v Krajské vědecké knihovně v Liberci. Ve velmi nabitě konkurenci sedmnácti titulů přihlášených do kategorie Odborná a populárně naučná literatura se podařilo uspět naší knize, kterou jsme vydali společně s Vlastivědným muzeem a galerií v České Lípě. Cenu za Vlastivědný spolek Českolipska převzal autor knihy Jaroslav Panáček a předseda spolku Michal Panáček. Potvrzením velmi vysoké úrovně knihy byla i její širší nominace na prestižní celorepublikovou cenu *Magnesia Litera*.

Sborník Bezděz 33

V srpnu 2024 vydal spolek se spoluvydavateli Státním okresním archivem v České Lípě a Vlastivědným muzeem a galerií v České Lípě 33. číslo Vlastivědného sborníku *Bezděz* o rozsahu 248 stran s obsahem:

Miroslav Kolka: Editorial; Miloslav Sovadina: Nad počátky rodu pánů z Pirkštejna; Jiří Úlovec: Hrad Falkenburk; Jaroslav Panáček: Jan z Vartenberka na Novém Zámku a Bezdězi;

Jaroslav Panáček: Salhausenové. Poslední předbělohorští majitelé českolipského zámku; Martin Aschenbrenner: Velkostatek Zákupy ve třetí čtvrtině 19. století (1. díl: Vznik, podoba, zaměstnanci); Petr Mužák: Nové poznatky o paleospolečenstvu středního turonu mezi Novinskou hůrkou a Ocasovským vrchem (Ralská pahorkatina); Jaroslav Panáček – Vojtěch Novák: Druhé středověké opevněné sídlo u Kluku (kat. území Dražejov, okr. Česká Lípa); Michal Gelnar – Petr Havránek – Dana Rohanová: Renesanční sklářská huť na katastrálním území obce Krompach v Lužických horách; Martin Benda: U mariny sloužil ... Rudolf Engelhardt; Lukáš Blažej – Jindřich Roháček – Michal Tkoč – Pavel Vonička: Shrnutí výzkumného projektu Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě. Dipterologický průzkum Českolipska (severní

Čechy); Jaroslav Panáček: Zpráva o činnosti Vlastivědného spolku Českolipska za rok 2023; Petr Kozojed: Zpráva o činnosti Státního okresního archivu Česká Lípa za rok 2023; Zdeněk Vitáček: Zpráva o činnosti Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě za rok 2023; Jaroslav Panáček: Dvojí jubileum českolipské vlastivědy. Franz Hantschel a Anton Amand Paudler; Lucrezia Škaloudová Puchmajerová : Rudolf Novotný - 100. Malíř okouzlený krásami země; Miroslav Honců: Vzpomínka na významného regionálního znalce přírody Karla Filipa; Andrea Plavcová: Vzpomínka na výtvarníka Františka Lipenského; Michal Rádl: K nedožitým 80. narozeninám Stanislava Holuba.

Výstavní činnost

Historie českolipských textilních motivů

Venkovní panelová výstava, kterou na náměstí TGM připravilo Regionální turistické informační centrum Česká Lípa ve spolupráci s naším spolkem a Vlastivědným muzeem a galerií v České Lípě. Na 20 velkoformátových panelech byl prezentován fenomén potiskování textilu v České Lípě z různých hledisek, výtvarných, řemeslných, podnikatelských, společenských nebo i možností využití tohoto výtvarného dědictví pro výrobu novodobých produktů. Výstava byla přístupná přes celou letní sezónu roku 2024.

Putování po českolipských kartounkách

V návaznosti na knihu Kartounky v České Lípě v 18. až 20. století a jako doplněk výstavy o historii českolipských textilních motivů na hlavním náměstí připravil Vlastivědný spolek Českolipska ve vlastní režii ještě venkovní výstavu na vybraných místech, kde v České Lípě v minulosti sídlily továrny na potiskování textilu.. Na 12 panelech v šesti lokalitách centra města seznámila návštěvníky s osudy jednotlivých kartounek a zajímavostmi, které provázely jejich provoz nebo jejich majitele. Výstava byla ke zhlédnutí od června do konce října 2024.

Prezentační činnost

3D vizualizace hlavních etap stavebního vývoje hradu Lipý

V roce 2024 pokračoval projekt zpracováváný pro město Česká Lípa, respektive pro jeho příspěvkovou organizaci Kultura Česká Lípa. Pro turistickou sezónu 2024 bylo dokončeno celkové video prezentující v šesti etapách vývoj od vodního hradu k baroknímu zámku v letech 1300–1670. Zároveň byly v pěti jazykových mutacích (CZ, DE, FR, EN, PL) vydány informační letáčky a zprovozněna mobilní aplikace, jak pro systém Android, tak pro systém IOS. Vše se setkalo s obrovským úspěchem, jenž přinesl další možnost poznání hradu Lipý, který je dnes dochován v pouhém torzu.

Zastávky MHD – Zrcadla do historie – videospoty

Jako služba pro obyvatele města nebo jeho turistické návštěvníky byly k zastávkám městské hromadné dopravy vybavených informacemi o vybraných historických osobnostech města v rámci projektu Zrcadla do minulosti připraveny videospoty, které umožňují si tyto informace prohlédnout a poslechnout přes mobil. Texty byly namluveny, takže po načtení QR kódu vylepeného na zastávce je možné si spustit video s komentářem a obrazovým doprovodem. Jde o zastávky s tématy: Heinrich Wedrich, Wedrichovo muzeum, Wilhem Horn a Leopold Moll.

Přednášková a zájezdová činnost spolku

- 13. ledna 2024, Klubovna VMG v České Lípě od 14 hodin
Tajemství pískovcových skal. Přednáška Petra Mužáka.
- 27. ledna 2024, Klubovna VMG v České Lípě od 14 hodin
Česko-německé vztahy na Českolipsku od vzniku republiky do současnosti. Přednáška Mgr. Tomáše Cidlíny.
- 17. února 2024, Klubovna VMG v České Lípě od 14 hodin
Českoslovenští dobrovolci 1918-1920 a jejich českolipská stopa. Přednáška Mgr. Michala Rádla.
- 24. února 2024, Klubovna VMG v České Lípě od 14 hodin
František Antonín Berka z Dubé. Přednáška Bc. Jana Rucze.
- 9. března 2024, Klubovna VMG v České Lípě od 14 hodin
Skupina bratří Mašínů – příběh mezi realitou a zapomenutím. Přednáška Mgr. Martina Tichého.
- 17. března 2024, Výlet do Prahy.
Návštěva Starého židovského hřbitova s komentovanou prohlídkou JUDr. Tomáše Krause, prohlídka stálé expozice Plejády českého skla 1946-2019 v UPM. Provázela Magdalena Pujmanová.
- 6. dubna 2024, Jazzklub U bílýho černocho od 15 hodin
Členská schůze Vlastivědného spolku Českolipska
Jazzklub U Bílýho černocho od 16 hodin
U nás ve Waldkraiburgu. Přednáška Mgr. Tomáše Cidlíny a Mgr. Michala Rádla.
- 13. dubna 2024, Klubovna VMG v České Lípě od 14 hodin
Velká válka na pohlednicích České Lípy a okolí. Přednáška Mgr. Radka Andonova.
- 20. dubna 2024, Klubovna VMG v České Lípě od 14 hodin
Putování za skláři: Skvělí majitelé a huťmířští sklárny Nové Hutě. Přednáška Michala Gelnara.
- 27. dubna 2024, Klubovna VMG v České Lípě od 14 hodin
Bezděz majestátní hrad kdysi a dnes. Přednáška Mgr. Kamila Seidla.
- 4. května 2024, Klubovna VMG v České Lípě od 14 hodin
Byl v České Lípě spáchán válečný zločin? Přednáška Mgr. Radka Andonova.
- 21. září 2024
Komentovaná prohlídka augustiniánského kláštera a kostela: Život v českolipském augustiniánském klášteře. Provázela Bc. Jan Rucz.

- 13. října 2024, výlet vlakem
Výlet z cyklu Krajem svatě Zdislavy: Na Ještěd a k pramenu Ploučnice.
Provázal Mgr. Michal Panáček.
- 19. října 2024, Klubovna VMG v České Lípě od 14 hodin
Putování za skláři: Stavby sklářského průmyslu v borsko-šenovské oblasti.
Přednáška Mgr. Miroslava Kolky.
- 2. listopadu 2024, výlet vlakem
Dušíčkový výlet do Doks: kino Máj, kostel sv. Bartoloměje, hřbitov (významné hroby). Provázela PhDr. Renata Mauserová.
- 9. listopadu 2024, Klubovna VMG v České Lípě od 14 hodin
Yucatan – poloostrov vysokého nebe. Přednáška Ladislava Pytlouna.
- 23. listopadu 2024, Klubovna VMG v České Lípě od 14 hodin
Příběh perestrojky. Československá perspektiva aneb O politice marné snahy.
Přednáška Mgr. Martina Tichého.
- 30. listopadu 2024, Klubovna VMG v České Lípě od 14 hodin
Unikátní fenomén mokřadů Dokeska. Přednáška Romana Mlejnka.

Celkem se všech klubových akcí (přednášky, komentované prohlídky, výlety) v roce 2024 zúčastnilo 646 osob.